

F1

Ďábel

F4

Kamil

F3

F2

Při následujících replikách filosofové vytvoří opět „štít“ kolem Kamila, tj. F2 zůstává na místě, F4 vyrazí zároveň s F3 a jeho replikou a postaví se za Kamila, F3 po jeho pravé ruce. Pak vyrazí F1 a jde dopředu před Kamila.

F3: „Veškeré domnělé mravní excesy za poslední hodinu tudíž nebyly ve vztahu k řečenému Kamilovi jeho zlým záměrem...“

F1 vyrazí až po dokončení repliky F3: „... ale nešťastnou externalitou, za niž nenese zodpovědnost.“ F2 a F3 položí ruce Kamilovi na ramena, F4 ruku na jeho hlavu a F1 založí rozhodně ruce na prsou.

Ďábel popojde dopředu přibližně na své výchozí místo v VI.3: „Dost už těch planých tlachů! Se spravedlivým rozhořčením, vyčítavě: Kdo si myslíte, že jste, abyste mi mluvili do řemesla!“

Filosofové opět postupem v kruhu proti směru hodin se seřadí šikmo mezi Kamila a ďábla, levou ruku si položí na srdce a pak sborově): „Filosofové!“

F1
F2
F4 Kamil
F3

Ďábel

Ďábel poodchází doleva až ke kraji pódia: „Co vám dává právo? Promiňte, kohože to tady vlastně Hospodin srazil z nebes, aby trýznil duše zatracených? Otočí se prudce k filosofům, předchozí větu i následující slova s co největší ironií. Vás? Nemyslím si!“

F1 vyrazí směrem k ďáblu, mluví hned: „Právo? Naše právo je komentovat dění ve světě a všech jeho metafyzických rovinách!“

F3 vyrazí v okamžiku, kdy F1 dorazí, začne ještě před koncem předchozí repliky: „Především v jeho metafyzických rovinách!“

F1 rychle naváže, takže rozběhlí a nadechlí F2 a F4 se zastaví a zarazí: „A to právo nezávisí na tom, co jsme, kdo jsme a už vůbec ne kde jsme!“

F4 ihned naváže, zatímco F2 se nadechne, ale zatím nestihne: „My říkáme, že zde takzvaný Kamil Záluba nenašel správnou cestu, protože neměl dostatek alternativ!“

F2 nejistě se rozhlédne, ale když je ticho, tak konečně dodá to svoje: „A když to říkáme my, tak máme možná pravdu! A v tom možná je víc síly, než v celém pekle dohromady!“

Všichni filosofové se prudce otočí k divákům, souhlasně pokývají hlavou a spokojeně založí ruce na prsou.

Ďábel se svou replikou přejde za filosofy doprostřed a mírně dozadu, takže představuje vrchol přibližně rovnostranného trojúhelníku, jehož základnou je spojnice Kamil – filosofové: „Ani na to nemyslete! Tahle fraška je u konce!“

F3 odsune se doleva, a chystá se na vyvolávání – tentokrát je ovšem jeho pozice

zrcadlově symetricky obrácena zprava doleva: „Nic není u konce! Žádáme další hodinu!“

F2 odsune se doprava (více dozadu než je F3) a může začít s nějakým rytmickým pohybem: „Žádáme moc, moc a moc dalších duchů etických te-órií!“

F4 postaví se vedle F2 a připojí se k jeho pohybům: „Emotivismu, kognitivismu, preskriptivismu, intuicionismu...“

F1 přiřadí se vedle F4 a taky pohyb: „Necht' započne invocace!“

Kamil se nadšeně posmívá Ďáblovi a taky se zapojí do pohybu. F3 se nadechne – když najednou velmi ostře vpadne Ďábel:

Ďábel

F1 F4 F2

F3

Kamil

VI. 4. Filosofie nad právo a morálku – děj

Ďábel (již úplně vypadl z role, nepřičetně): Nejprve na místě, ale velehlasitě a extrapřísně: „Dost! Nyní přechází k F3, když je u něj, F3 teprve vydechne a dělá, že se ho to netýká. Nechte toho! Tohle já nebudu trpět! Pak Ďábel přechází před F1, 2 a 4, ti přitom postupně ustávají s pohyby. Já jsem světloňoš, jitiňní kníže výhni pekelných, svrchovaný vládce temnoty a já potřebuju mít oštemplované formuláře! Už je přešel, ale ještě se k nim zprava otočí: Formuláře!“ Pauza a prudký obrat na opačnou stranu a řve na Kamila „Jméno, bydliště, zaměstnání?!“

Kamil (během předchozí repliky se stále pohyboval, i když nejistěji a pomaleji, protože se zmenšoval počet „kolegů“; v úleku, postaví se do pozoru, jedním dechem): „Kamil Záluba, Střelice u Brna, daňový podvodník a penězokaz!“

Ďábel dá nějak najevo nevýslovnou radost – dostal toho lumpa! To bude jednoznačné řízení a exemplární trest! Jenže –

F3 s bohorovným přesvědčením o vlastní pravdě, zvednutýma rukama naznačuje „stop“, přitom míří k ostatním F: „Zanechte zbytečných otázek – dodatečné informace náš názorový střet nevyřeší!“

F2: „To může pouze filozofie!“ A opět naznačí onen „invokační“ rytmus.

Ďábel (s ďábelským klidem a ironickým úsměvem jen tak přes rameno, protože jen máloco může být tak jasné a jednoznačné jako tento případ): „Ale – on říkal se sladkým důrazem: daňový podvodník.“

F1 rezolutně, bez diskuse: „Nehraje roli.“

Ďábel (už bez úsměvu, ale stále důrazně, mravokárně): „Penězokaz!“

F4: „No bóže.“

Ďábel (otočí se už přímo k F, stále to uvádí jako nezpochybnitelný argument, ale už

bez důrazu, spíše s překvapením, že to někdo nechápe): „Parazit na daních společnosti. S úšklebkem: Na rozdíl od vás nelegální.“

Následující repliky musejí být opět velmi rychlé, aby d'ábla vytočily.

F3 dotčeně, skoro bojovně: „A tím chcete říct co?“

F4 rukou jej mírní: „Ať si je třeba vrahem, na tom nezáleží!“

F1: „Ne, dokud nebude stanovené kritérium!“

F2: „Jo!“

Ďábel práskne všemi svými složkami a propiskami na zem, v zoufalém gestu se chytne za hlavu, upne pohled k nebi a vydere ze sebe neartikulovaný skřek. Filosofové si plácají na znamení vítězství, přitom si nejsou jisti, jestli si pláclí už všichni, proto to počítají a opakují. Až je vše v pořádku, zaujmou samolibou pózu nejvyšší autority.

Kamil, kterému se mezitím viditelně ulevilo, se Ďáblu vysmívá.

Kamil (škodolibě, posměšně, během repliky předvede několik gest vyjadřujících sebejistotu – ruce zkřížené na prsou, ruce spojené za hlavou, za zády): „Vzdej to, na ně nemáš! Na ně seš krátkej!“ *Ďábel si ztěžka usedá, třese se a upírá zničený pohled do prázdna – systém se mu sesypal. Ted' s ironickým soucitem: „Mohl sis to všechno ušetřit, kdybys mě pustil! Tak co? Provokativně, vyzývavě: Vyvoláme si ještě pár duchů? A ted' na rovinu, s intonací vyjadřující, že jiná než kladná odpověď nemůže následovat. Možná přitom dokonce položí d'áblu ruku na rameno: Nebo mě konečně necháš jít do nebe?“*

Ďábel zoufale, upřímně, bezradně: „Ale vy nemůžete do nebe, Zálubo, vždyť by mi vás tam nevzali! Oni mi sem pošlou revizi!“

Kamil poplácá jej po zádech a bohorovně s nějakým tím gestem sebejistoty odchází doprava: „Nemáš na vybranou. Nemůžu přece zůstat napořád v očištěci...“

VI. 5. Ďábelské řešení – filosofové i Kamil do očiště

Ďábla náhle něco napadne. Podívá se krátce na Kamila, dlouze na filosofy, pak se velmi zlovlně usměje do publika. Vstane, pln své původní důstojnosti, opráší se. Kamil jej nedůvěřivě pozoruje.

Ďábel nejprve s hraným zamyslením: „Napořád v očištěci, říkáte? Slavnostně, důstojně, jako by vyhlašoval vítěze nějaké televizní soutěže: Filosofové! (Ti se k němu s překvapením natočí.) Jste volní! Peklo je pro vás příliš malé místo – „a získávají cenu:“ Vaší doménou teď bude očištěc!“ Filosofové to nejprve mlčky proberou, gestikulují pro i proti, nakonec pokývou hlavou a navzájem si blahopřejí podáním rukou, tak, aby zaplnili čas do nejbližších svých replik.

Kamil (začíná chápat, ale ještě si to potřebuje ujasnit a ujistit se, tedy nějaké gesto rukou naznačující „proberme to“, „moment, pomaleji“): „Počkej...“

Ďábel jde dopředu, monumentálně mluví k imaginárním podřízeným s pohledem upřeným vzhůru nad diváky: „Pusťte filosofy z kotců! Ať si tu udělají vlastní peklo.“ A bez monumentality, ale zato s ironií a s nevraživým pohledem na Kamilovi „A nezapomeňte si vyvolat dost duchů!“

F1 popojde k d'áblu, lehce mu poklepe s uznáním na rameno: „Výborný nápad!“

Kamil (s panikou, přichází k ďáblovi z druhé strany, tj. zprava, snaží se hrát úsměv – jakože pochopil tento vtip, ale vůbec si není jistý): „Hele, tak teď vážně...“

Ďábel založí spokojeně ruce na prsou: „Uvidíme, zdali tu ještě někdy někdo bude chtít zdržovat!“

Filosofové se pomalu a s nevyhnutelností ledovce kradou za Kamila. - To by bylo efektní, na druhou stranu možná dlouhé – bylo by to těžké např. pro Ďábla a pro F1. Navíc filosofové jsou spíše divoci, překřikují se, pobíhají atd.

F4 (přejde ke Kamilovi, zprava jej vezme kolem ramen a odvádí dále doprava, tedy od ďábla a kolegiálně): „Nebojte se, skvěle si to tady zařídíme!“

Kamil pravou ruku natahuje směrem k Ďáblovi, jako by se jej chtěl chytit: „Hele...“

F2 přichází ke Kamilově pravé ruce, čímž mu uzavírá cestu k Ďáblovi, vesele, povzbudivě: „Uděláme tu z toho místo rozjímání!“

Kamil naklání se dopředu, aby na ďábla aspoň viděl, pokud mu to přátelské objetí od F4 dovolí: „Ale já...“

F3 popojde tak, aby Kamil na ďábla už ani neviděl, tj. postaví se vedle F2, ale více dopředu a nejprve klidnou intonací nedělní chvilky poezie: „A můžeme tu diskutovat o dobru a teď už divoce, nadšeně, maniakálně: až do konce Stvoření!“

Filosofové chytí Kamila a křičícího kopajícího jej odvedou z jeviště. (Ano, už nyní – když se jim dostal do spárů, prostě se jej chopí. Opět by bylo těžké vymyslet, co by měli na jevišti dělat během další Ďáblovy repliky.) Ďábel ze za nimi spokojeně ohlíží.

Ďábel teprve teď zruší pózu se rukama na prsou, popojde kousek za odchozími a spokojeně si zamne ruce. V intonaci škodolibá radost: „Dostal jsem tě, Zálubo! Následující věta intonací typu „však já jsem ti to říkal“. Ďábel se během ní vrací ke svým papírům. Však ty se ještě rád připlazíš k bráně pekelné! Otočí se opět směrem, kudy byl Kamil odveden a velmi přísně, drsně, rozhodně. Ale to ti už bude uzavřeno!“

Kamil zpoza zákulisí: „Co? Ne! Néééééé! Pro lásku boží, néééééé!“

Ďábel poté sebere ze země své formuláře a propisku a spokojeně si udělá poslední poznámku. Zaklapne notes.

Ďábel (spokojeně a s úsměvem k divákům): „Tak. Dobrá věc se podařila.“ Odchází stejným směrem jako K. a Ff.